

פחד דוד

פרשת משפטים

כ"ז שבט תשע"ו

804

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 16:41 | 16:55 | 16:45 | 16:59

מוצאי שבת 17:55 | 17:57 | 17:55 | 17:58

רבינו תם 18:35 | 18:31 | 18:32 | 18:35

המולד יהיה ביום שני בשעה 8:47 דקות 141 חלקים

משכיל לדוד

תורה ושכרה

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (שמות

כא, א)

ויש להבין מה הקשר בין שתי הפרשות הללו; יתרו ומשפטים, שסמכו אותם זה לזה. והביאור בזה כך. להבדיל, כשיש באיזה מדינה בחירות לנשיאות הנשיא קם ואומר לעם את משנתו ועל פי זה הם יודעים אם לבחור בו, כן הדבר להבדיל עם הקב"ה, עם ישראל בחרו בהקב"ה והקב"ה בא ואומר להם את המשפטים שלו, ועם ישראל הסכימו לכל זה ואמרו נעשה ונשמע.

ואם כן זהו התנאי, בני ישראל בחרו בה' ואלה הם המשפטים, והקב"ה אומר לבני ישראל אם אתם תקיימו את התנאים אני אעשה את רצונכם. ולהבדיל כשעם בוחר נשיא הוא מבטיח להם הטבות רבות כדי שיבחרו בו, אך לא מצאנו נשיא שיאמר שיטיל מיסים וכו' כיון שאם יאמר כך העם לא יבחר בו, אך להבדיל הקב"ה אמר לעם ישראל אם אתם בוחרים בי אני מצווה אתכם תרי"ג מצוות עשה ולא תעשה, וזה בבחינת מס כמו שכתוב אצל יששכר (בראשית מט, טו) "ויהי למס עובד", וזהו מס קשה שהרי צריך להיזהר בענין נידה ושבת וכו', ובכל זאת עם ישראל בחר בהקב"ה, ואמרו נעשה ונשמע, ואחר שאמרו בני ישראל נעשה ונשמע, אמר הקב"ה "אלה המשפטים".

ולכאורה קשה מדוע כשבחרים נשיא למדינה אם הוא יעמיד תנאים קשים לא יבחרו בו, ואילו להבדיל בין קודש לחול כשהקב"ה העמיד תנאים קשים בני ישראל רצו ואמרו נעשה ונשמע.

והביאור בזה כך אמנם קשה לקיים את כל התורה, אך הקב"ה אמר לבני ישראל אם תעשו את רצוני אני והתורה ואתם נהיה אחד וכל מה שתרצו תשיגו, וכמו שנאמר (ויקרא כו, ג) "אם בחקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם" - "ונתתי גשמיכם בעתם", הקב"ה הבטיח לעם ישראל את כל הברכות אם ישמרו את המצוות, וכן הקב"ה הבטיח שיזכו בעולם הבא. והחסד לאברהם (ד, ג) אומר שדרך האדם עובר השפע לכל העולמות וכל זה מכוח קיום המצוות, ואם כן אמנם קיום המצוות זה דבר קשה אך הקב"ה נותן בעד זה לעם ישראל שפע של ברכה, וכן הקב"ה נותן לעם ישראל את הכוח שצדיק גוזר והקב"ה מקיים.

וסיפור מזעזע סיפר לי הרב אורפלי שליט"א והוא שמע את המעשה הזה מאדם שהיה עד למעשה. במרוקו הזמינו פעם את כ"ק אבי זיע"א לאיזה סעודה ובמהלך הסעודה הביאו לחם וחילקו אותו לאנשים, והלחם לא הספיק לכולם, ואותו אדם שישב ליד אבי זיע"א היה רעב עד מאוד, ואמר לאבי בלגלוג וכי אפשר לשבוע מחתיכה כזו צריך כמה כאלו לכל

אדם, ואבי זיע"א אמר לו בעזרת ה' תאכל מהלחם הזה ותשבע ועוד תותיר, ואותו אדם התחיל לצחוק ואחריו כולם, ולבסוף כולם אכלו מאותם החתיכות ושבעו ועוד הותירו, ממש כמו שהיה אצל אלישע הנביא. רואים בזה את קיום הפסוק (תהילים קמה, ט) "רצון יראיו יעשה", כשאדם הולך בדרך ה' וכל חושיו הם רק בתורה, בבחינת כל עצמותי תאמרנה וכל כולו דבוק בהקב"ה אז הוא זוכה שכל מה שיוצא מפיו יתקיים, כמו שנאמר (במדבר ל, ג) "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה", דהיינו אדם שלא מחלל את דברו אז הקב"ה יעשה את כל היוצא מפיו. ותכלית האדם בעולם הזה היא להגיע למדרגה הזו, לדעת מה הקב"ה דורש ממנו, ולהרגיש שהקב"ה קרוב אליו.

ואם כן הקב"ה נתן לעם ישראל שכר רב בעד קיום התורה, רק היצר הרע מכסה זאת מן האדם ומראה לו רק את הקושי שבתורה, והאדם צריך להתבונן בשכלו ולדעת שיש הרבה טובה בקיום המצוות, והיצר הרע מראה לאדם רק את מה שנראה לעינים ולא את הנסתר. וכידוע שאין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין (כ"מ מב, א), למשל אדם לא ישים את כספו לעין כל על השולחן, וכן להבדיל ספר התורה גם כן מכוסה, וצריך לעבוד כדי לגלות את התורה שאף אחד לא יעזור בזה לאדם, אלא האדם צריך לעשות זאת בעצמו ובכוחותיו.

ואם כן מאחר ועם ישראל קיבלו את התורה הקב"ה אומר להם את משפטי התורה, בהר סיני קיבלו את עשרת הדברות וכעת הקב"ה אומר להם את כל התורה, והקב"ה מצווה את בני ישראל לשמוע בקול הגדולים והצדיקים שבכל דור ודור, כיון שהנעשה ונשמע מחייב לשמוע גם אל דברי חכמי התורה.

ומעתה מבואר מדוע התורה מתחילה בפרשת משפטים במצות עבד עברי, כיון שזה רומז לאדם שעליו להיות עבד נאמן להקב"ה. ויש בזה עוד רמז, שאם אדם לא עושה את עצמו עבד לה' בקיום המצוות הוא יהיה עבד לרצונות של היצר הרע, ובסוף עוד ימכר לעבד, על כל של האדם להיות עבד להקב"ה על ידי קיום המצוות.

ורואים שהתכלית של יציאת בני ישראל ממצרים היא כדי להיות קשורים בעבותות של אהבה בינם לבין הזולת ולהיות ערבים זה לזה, כדי שהתורה שעומדים לקבל תתקיים בהם, שהרי תרי"ג מצוות הם כנגד תרי"ג אברים וגידים, וכך כל כלל ישראל יהיו בבחינת אורייתא וישראל חד, וממילא יתחבר אליהם הקב"ה וכך יהיו קודשא בריך הוא אורייתא וישראל אחד.

הילולא דצדיקיא

- כז - רבי חיים בירדוגו
- כח - רבי וידאל אנג'ל ראב"ד בירושלים
- כט - רבי נתן צבי פינקל הסבא מסלבודקא
- ל - רבי מאיר המהר"ם מפאדובה
- א - רבי צדקה חוצין מח"ס "מקיץ גרדמים"
- ב - רבי בן ציון רבין הכהן
- ג - רבי אליעזר די אבילא זיע"א מח"ס 'מגן גבורים'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

להקדיש זמן לבורא העולם

בכל ערב שבת, בזמן קבלת השבת בבית הכנסת, אני מבחין במספר יהודים שעל פי מראה פניהם ועל פי אופן הליכתם ניתן לראות שהם עייפים מאד מעמל השבוע החולף. דבר זה ניכר עוד יותר במקומות ובזמנים שבהם השבת נכנסת בשעה מאוחרת, שאז נדמה שכל מה שאנשים אלו רוצים הוא לעצום את עיניהם וללכת לישון. לבי מתמלא רחמים על היהודים הללו שעמלים כל כך קשה לפרנסתם, ואני מקווה בשבילם שהשבת הקדושה תמלא אותם במצברי כוחות ורוח להמשך עמלם במשך השבוע.

כך יצא לי להבחין ביהודי מסוים שבכל ערב שבת היה נרדם בבית הכנסת. השתדלתי להבין אותו ואת העייפות שהוא חש לביל שבת, אבל יהודי זה ישן במשך זמן התפילה גם בבוקר יום השבת, וגם בשאר תפילות השבת הוא לא הקפיד להיות ערני ופעמים רבות נרדם על מקומו בבית הכנסת.

לפיכך החלטתי לעשות מעשה שיגרום לו להבין שזמן התפילה אינו זמן שינה ואין זה ראוי להירדם בבית הכנסת.

באחד מימי השבוע טרחתי והגעתי למקום עבודתו. במשרדי החברה בה הוא עבד הבחנתי באנשים רבים שעובדים מול מחשבים, והיהודי שהיה בעל הבית במקום

- התרוצץ ממשרד למשרד ונראה עסוק מאד. כשהיהודי הבחין בי לפתע עומד ומביט בו, הוא האט ממרוצתו וקרא: "הו, רבי דוד! מה שלומך? כבוד גדול נפל בחלקי שתבקר אותי במקום העבודה שלי!"

"האם אתה יודע למה באתי לבקר אותך היום?" שאלתי.

היהודי חשב מעט, אחר כך נענע בראשו לצדדים ואמר: "לא, איני יודע. מהי הסיבה לביקורו של הרב במשרד?"

טפחתי על שכמו של היהודי והשבתי לו: "באתי לקחת אותך ללמוד תורה".

"עכשיו?! ללמוד תורה?!" התפלא היהודי, והמשיך: "רבי דוד, אני מאד עסוק כעת, עכשיו אין זה הזמן ללמוד תורה. ישנו זמן לעבוד, ישנו זמן ללמוד, ישנו זמן לאכול וישנו זמן גם לישון". כך אמר היהודי.

"האם היה לך זמן להתפלל הבוקר?" שאלתי. "כן", השיב היהודי "הנחתי תפילין, קראתי קריאת שמע".

שמחתי לשמוע שלפחות על המינימום הזה לא ויתר היהודי בבוקרו של אותו יום. שיבחתי אותו על כך שוב ושוב ומתוך רגשי ידידות יצאתי מהמקום.

בשבת בבית הכנסת שוב הבחנתי בו נרדם על מקומו, לפיכך הערתי אותו משנתו ושאלתי: "האם אתה רוצה לעבוד כעת?"

"לעבוד?!" שאל האיש בתמיהה, "עכשיו שבת,

וכעת הזמן להיות פה בבית הכנסת ולהתפלל". מיד קפצתי על דבריו והוכחתי אותו: "אהה! תשמענה אוזניך מה שפיך מדבר! אמנם אתה נמצא בבית הכנסת, אבל אם אתה ישן אין לך כל ערך, ואתה יכול ללכת לעבוד. כשהייתי במקום העבודה שלך באמצע השבוע והצעתי לך ללכת ללמוד - אמרת לי "כעת זה לא הזמן ללמוד, כעת הזמן לעבוד". עכשיו, כשאתה בבית הכנסת וצריך להתפלל - אני רואה שאתה ישן! כלומר, גם עכשיו אין לך זמן לקב"ה. מתי אם כן אתה מפנה זמן לעבודת ה'?" הרי גם בזמן העבודה וגם בזמן התפילה בבית הכנסת אין לך זמן פנוי לקב"ה?"

זוהי דרכו של היצר הרע. בתחילה הוא מגדיר לאדם באופן מדויק מה הם הזמנים שבהם הוא ילמד תורה, יתפלל ויקיים מצוות, ולעומת זאת מה הם הזמנים שבהם הוא משוחרר כביכול מלעבוד את הבורא.

לאחר מכן, באותם זמנים שמוקדשים לעבודת ה' - היצר הרע מפריע ליהודי לעבוד את בוראו על ידי שהוא מראה לו כמה הוא עייף, או שהוא מטריד אותו בדרכים אחרות: שיחת טלפון, פגישה דחופה, מחשבות זרות וכדו'.

אך עלינו להתגבר עליו ועל תחבולותיו, ולא להתייחס לדבריו המפתים של היצר. כל דקה מיומו של היהודי צריכה להיות מוקדשת לעבודת ה' יתברך במחשבה, בדיבור או במעשה. ובאופן זה, גם השעות שמוקדשות לענייני הפרנסה ולקיום הגוף - תהיינה קודש לה ולתורתו.

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

יש נוהגים שבלייל שבת קודש, לפני הקידוש או מיד לאחריו, נושקים את ידי האב והאם.

יש שנתנו למנהג זה כאות כבוד והוקרה לאם הבית, שאותה אנו מכבדים בכניסת השבת במיוחד, לפי שרוב ההכנות לשבת קודש - מוטלות עליה ונעשות על ידה.

טעם נוסף לנישוק ידי האם בערב שבת, מובא בספר הכוונות, והוא על דרך הסוד.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"הדבר אשר היה". (ירמיה לד).

הקשר לפרשה: הנביא ירמיה עומד ומזהיר את העם על מצות שחרור

העבדים והשפחות העבריים, שהוא מענין הפרשה שבה מוזכר דין עבד עברי היוצא לחירות בשש שנים.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

האחדות מנצחת

מובא בירושלמי מסכת פאה, שבימי אחאב, אף שהיו עובדין עבודה זרה, היו מנצחין במלחמות, מפני שלא היה בהן לשון הרע. והראיה שלא הלשינו את עובדיה, שהחביא מאה נביאים בשתי מערות, ולא גלה אדם שיש נביא בישראל מבלתי אליהו, אף שכל העולם ידעו מזה, שהן היו נותנין לעובדיה לכלכלם לחם ומים.

ובסוף ימי שאול שהיה ביניהם לשון הרע, כמו דואג והזיפים, אף שלא היה בהם עבודה זרה כמו בימי אחאב, והיה נמצא בהם תינוקות שהיו יודעין מ"ט פנים בתורה, היו יורדין למלחמה ונופלין.

מן האוצר
ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

קבלת התורה כחתונה

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (שמות כא, א)

כתב רש"י: "תשים לפניהם כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם". הקב"ה מצוה למשה לערוך ולסדר את משפטי התורה לפני בני ישראל כמו שולחן ערוך המסודר ומוכן לאכילה מידיית לפני האדם. והדגיש הקב"ה ואמר באוזני משה "תשים לפניהם", על מנת שלא יבוא לידי מחשבה שמספיק לו לשנות באוזניהם את החוקים מספר פעמים עד שהיו ברורים ונהירים לפניהם, אלא עליו לערוך את חוקי התורה לפני בני ישראל כשולחן ערוך כפשוטו.

ידוע הוא שהתורה גורמת שמחה עצומה בקרב הלומדים אותה ולכן אדם אבל אסור לו ללמוד תורה, ואף ביום תשעה באב שהוא זמן אבלות אסור לעסוק בדברי תורה אשר בכוחם להכניס שמחה ללב האדם. ונראה לומר שמציאות זו בה הקב"ה ציוה למשה לערוך ולסדר את התורה לפני בני ישראל כשולחן ערוך יש בה בכדי להוסיף על שמחת התורה, שכשם ששולחן יפה וצבעוני המלא וגדוש במאכלים ערבים המוגשים בטוב טעם, גורם שמחה לאדם, כך התורה אם תהיה ערוכה לפני בני ישראל תגרום להם שמחה וקורת רוח מרובה.

והנה הגעתי לידי קושיה עצומה, מפני מה הקב"ה העניק לעם ישראל את התורה בהר סיני מתוך חיל ופחד כפי הנאמר בפרשת יתרו (שמות יט, טז) "וייה קולות וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר חזק מאוד ויחרד כל העם אשר במחנה". וכמו כן אומרים חז"ל שברגע שה' התגלה לבני ישראל על ההר והכריז בקולו "אנוכי ה'", מיד פרחו נשמתם של ישראל עד שהיו המלאכים צריכים להשיב את נשמותיהם אליהם, כמו שדרשו חז"ל (שבת פח, ב) מהפסוק "נפשי יצאה בדברו".

ויש להבין מדוע במעמד הר סיני הקב"ה לא העניק להם את התורה בשמחה והרחבת הדעת כפי שערך משה את המשפטים לפניהם כשולחן ערוך המרחיב דעתו של האדם. וביותר יש להקשות, שאם אכן התורה גורמת שמחה לאדם, הרי שבאופן נתינתה בחיל ופחד יש לסתור קביעה זו ולעורר תחושה בקרב ליבות האנשים שהתורה היא כדבר מאיים המחשיך את חיי האדם, ובמקום שיקימו מאהבה יבואו לקיימה ברמה פחותה שהיא של יראה, וכבר הודיעונו חז"ל שאינו דומה המקיים את המצוות מתוך יראה לזה המקיים מאהבה.

ונראה לבאר על פי הנשאל, משום מה נוהג הוא בכל תפוצות ישראל שהחתן משבר הכוס תחת החופה, ואמנם ידוע ששוברים הכוס זכר לחורבן אך הדבר קשה, משום מה ביום הכי שמח של האדם מזכירים לו את חורבן הבית שהוא דבר עצוב וכידוע אין מערבים שמחה בעצב.

ונראה לבאר שדווקא ביום השמח ביותר של האדם מזכירים לו את חורבן הבית בכדי להעמידו על המשמר ולהזהירו, עד כמה עליו לשמר את האהבה והרעות בביתו על מנת שסופו של ביתו לא יהיה חלילה כסופו של בית המקדש שנחרב בשל שנאת חינום. ואם כן דווקא ברגעים הגדולים ביותר יש לעורר את לב האדם ולהזהירו על הצורך לשמור על שלמות ביתו על ידי שירבה אהבת חינום וכך יכול הוא להיות סמוך ובטוח שביתו יקום ויבנה לבנין עדי עד.

וכגון זה מעמד הר סיני נדמה לחתונה שבה הקב"ה שהוא החתן העניק לעם ישראל שהם הכלה את התורה. ובאותם רגעים קדושים ומרוממים חיל ופחד אחז בקרב הכל על מנת שייקחו מוסר לליבם עד כמה עליהם להתאמץ לשמר את דברי התורה וללכת בדרך ה', שאם לא כן רעה תהא אחריתם, ודווקא ברגעי חיל ופחד האדם מתעורר וחושב על הצפוי לו אם יזנח דרך אבות ויפנה עורף לדברי התורה הקדושה.

ולאחר מעמד הר סיני כאשר עם ישראל כבר הפנימו את המסר בדבר הצורך לשמר את הנאמר בתורה ציוה הקב"ה למשה להעניק להם את החוקים והמשפטים בדרך של שמחה ועליצות וזאת כדי שעם ישראל יבואו לקיים את התורה מתוך רגש של אהבה וכך שחרם יגדל ויוכפל פי כמה וכמה.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

משפטי השלום

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם". (שמות כא, א)

זה שאמר הכתוב "ועוז מלך משפט אהב" (תהלים צט, ד). כל העוז והגבורה והשבח להקב"ה הן, עוז של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. אתה מוצא מי שהוא בעל זרוע אינו עושה דבריו במשפט, אבל מעביר על המשפט, אבל הקדוש ברוך הוא הוא בעל זרוע ואוהב משפט. אמר רבי אלכסנדר; שני חמרים היו מהלכין בדרך והיו שונאין זה את זה. רבץ לו חמורו של אחד מהם, ראה אותו חבירו, ועבר. משעבר אמר כתוב בתורה "כי תראה חמור שונאך וגו' עזב תעזב עמו" (שמות כג, ה). מיד חזר וטען עמו.

התחיל לשיח בלבו, אמר; כך היה פלוני אוהבו ולא הייתי יודע...

נכנסו להם לפונדק ואכלו ושתו. מי גרם להם שעשו שלום? על ידי שהביט זה בתורה. "אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ביעקב אתה עשית." ("מדרש תנחומא")

דרך צלחה

"מכה איש ומת מות יומת". (שמות כא, יב)

ורבי יהושע אומר; אמר הקדוש ברוך הוא, לפי שהרבייתי עליכם דינין אני מרבה עליכם שכר. והזהרתי אתכם על כל המצות שהיא חייכם שנאמר (קהלת ח) "שומר מצוה לא ידע דבר רע".

וכן כל ענין שכתוב בפרשה הזו להורג נפש, למכה שור, למבעיר בעירה, כל אחת ואחת כתבתי עונשה בצדה ושכרה בצדה.

משל למלך שהתקין שני דרכים אחת מליאה קוצים ודרדרים וסיראות ואחת מליאה בושם, והעורים הולכין בדרך הרע והקוצים מוסיפים מכה על מכותיהם, והפקחים הולכין בדרך הטובה ונמצאו הם הולכין וכליהם מתבשמים הימנה.

כך הא-להים התקין שני דרכים; לצדיקים אחד ולרשעים אחד. מי שאין לו עינים הולך בדרך רשעים ונתקל ואין לו עמידה כבלעם הרשע שנטרף מן העולם וכדוואג ואחיתופל שנתרחקו מן החיים וכגיחזי שיצא מן העולם ריקם, אבל הצדיקים שמהלכים בתומם הם זוכים ובניהם אחריהם, שנאמר (משלי כ) "מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחריו".

(שמות רבה")

גמילות חיים

"אם כסף תלוה את עמי". (שמות כב, כד)

אמר רב הונא; כל הרואה חלום ומתירא ממנו מה יעשה? ישכים ויעסוק בתורה.

אם רגיל לשנות פרק אחד - ישנה שנים. אם רגיל לקרות דף אחד - יקרא שנים.

אם אינו יודע לקרות ולא לשנות - יעשה עצמו כגבאי צדקה וכפרנסי צבור ויחיה.

(אוצר המדרשים")

הכרת הטוב

"אם כסף תלוה את עמי". (שמות כב, כד)

פתח בה רבי תנחומא:

"מלוה ה' חונן דל וגמולו ישלם לו" (משלי יט). כל מי שהוא מלוה לעני, כביכול כאילו מלוה להקדוש ברוך הוא.

אמר רבי פנחס הכהן בר חמא; מהו "וגמולו ישלם לו"?

אמר הקדוש ברוך הוא; נפש של עני היתה מבקשת לצאת והחייתה, חיך שאני מחזיר לך נפש תחת נפש; למחר בנך או בתך באים לידי חובה או לידי מיתה, ונזכר להם, ואתן להם נפש תחת נפש.

(מדרש תנחומא")

פרקים במסכת חינוך הבנים

פלגי מים

נפש האדם, בדיוק כמו גוף האדם, זקוקה היא לחמצן.

ומה אפוא אותו חמצן המחייב את נפש האדם? קשר נפשי והרעפת אהבה, מהווים את המרכיב העיקרי של חמצן הנפש. עלינו להכיר בצורך זה שכל יצור אנושי חייב לחוש שהוא מקובל ומוערך בעיני הזולת. לתפיסה אנושית זו לא קוראים בשמה המדויק 'אהבה' אך לזה בדיוק אנו מכוונים.

החיבוק החם שאנו מעניקים לילדינו הקטן בן השלש, נתפש בעינינו כגילויי אהבה וחיבה, וזה בדיוק מה שאנו דורשים מסביבתנו הקרובה בבית, במסגרת הלימודים או בסביבת העבודה. כולנו, ללא יוצא מן הכלל שואפים להיות מקובלים ומוערכים בסביבתנו הטבעית הקרובה, ובדרך כלל גם משקיעים מאמצים ניכרים בכדי לרכוש את לבם של אותם אנשים ולהביאם לידי כך שיאהבו אותנו.

אם דיברנו בגליונות הקודמים על חשיבות הפנייה לגורם חיצוני מקצועי שיעץ לנו דרכים ותובנות כיצד להיות אוהבים ונאהבים, אז הנה עצה טובה להורים שחפצים להעצים את מידת השפעתם על ילדיהם וכפועל יוצא ילדיהם יצייתו להם ויצעדו בדרך שהוריהם מתווים להם.

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

רבי חיים פינטו הקטן זיע"א, נודע במיוחד בזכות מסירות נפשו עבור כל אחד ואחד מבני ישראל. פעם, פגש רבי חיים זיע"א בדרך הילוכו את ר' אהרן בוגאנים. פנה אליו הרב ואמר לו: "היום אני בתענית עבורך, כי אני רואה גזירה שנגזרה עליך".

בצהרי היום הלך אהרן בוגאנים לשוק, כדי לקנות ולמכור סחורה כהרגלו, לפתע, במקום בו עמד התמוטט קיר גדול, ובדרך נס הצליח אהרן בוגאנים להנצל מהמקום, כשהוא בריא ושלם בנפשו ובגופו. בזכות הצדיק נתבטלה הגזירה מעליו.

[מפי מר יצחק בוגאנים, בנו של ר' אהרן הנ"ל - ספר "שבח חיים"].

נכדו של ר' יוסף סוסן מספר:

"סבא שלי היה איש עסקים בשוק. כל השבוע היה מחוץ לבית וחוזר רק בשבת. עם צאת השבת הוא כבר היה בדרכים".

"פעם אחת במוצאי שבת, הוא יצא וראה את הרב חיים פינטו זיע"א. הרב שאל אותו 'לאן אתה הולך', והוא ענה לצדיק 'לעסקים'. הצדיק אמר לו: 'אין לך מה לעשות בחוץ חזור לבית'. סבי שמע בקולו וחזר לבית".

"אבל בכל זאת, לפנות בוקר, סבא לקח את העגלה והסוס ויצא. בדרך פגע רכב בסוס וסבא שלי נפל לרצפה ושרר את הרגל. הוא היה מרותק במשך חודשיים למיטה ואח"כ נפטר".

הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, ראה ברוח קדשו את מה שעומד להתרחש, וביקש למנוע ממנו את המות, אלא שמר סוסן לא שמע בקול הצדיק, והפסיד את חייו.

עליו איש חן, יפה תואר ויפה מראה ונאה בכל דרכיו, למען יתפשו מחשבות בני איש אחריו. ומלבד זה אפשר שיש בשלימות צורתו רמז לעניינים שמתוך מחשבות האדם בהן תטהר נפשו ותתעלה, ולכן אין ראוי בשום צד שיהיה בו שינוי צורה מכל צורתיו, פן תתפזר נפש המחשב מצד השינוי ותנווד מן החפץ".

זהו היסוד שבהשקפה ראשונה נראה כבלתי נתפס; הכהן הגדול מאחיו, המקודש והנעלה, זה שעניי כל ישראל נשואות אליו בהיותו מקור השפע וברכה לעולם הוא נבחר לתפקידו לא רק מכח היותו בן לשבט הכהונה המיוחס, ולא רק מכוח מעלותיו הרוחניות. בזה לא היה די לו כדי להיבחר. הוא זקוק לכישורים נוספים; 'בעל הופעה יצוגית', כפי שנוהגים לכנות היום במודעות ה'דרושים', הופעה חיצונית מרשימה שתסייע לו לעורר את לב העם לתשובה ולקרבתם לעבודת השי"ת.

הדברים אמורים לגבי הכהן הגדול, והם נכונים במיוחד כלפי ההורים. ככל שהם יעריכו ויאהבו אותנו, ככל שאנו נמצא חן בעיניהם - כך בדיוק נוכל לפעול ולהשיג את דרך החינוך שאותה אנו מבקשים להנחיל. כדבריו של בעל 'החינוך': "כי בהיות האדם חשוב במראהו וטוב במעשיו ימצא חן ושכל טוב בכל אשר יעשה בעיני כל רואיו".

כמובן שיש לסייג מראש את העצה הזו של נשיאת החן בפני הילדים במשקל נכון ובשום שכל, ועל כך בעזרת השי"ת נייחד פרקים אחדים. אך הכיוון מעתה ברור, ככל שתהיה מציאת חן וקשר נפשי בריא - כך תיגבר מידת השפעת ההורים וטביעת אצבעותיהם בדרך חינוך הבנים יבואו לידי ביטוי רחב.

אם כן, בכדי להגיע למציאות זו, עלינו לחתור למצב ששבו ילדינו יעריכו אותנו והם יחפצו לטפח את הקשר המשפחתי איתנו. לכשנמצא חן בעיניהם, הם יעריכו אותנו וכך גם נוכל להשפיע עליהם ולחנכם בדרך הטובה.

כשהמציאות בבית תהיה שונה מהאמור, כשחל פחות מסויים בהערכתם אלינו, או אם חלילה הקשר יחלש ויתנתק - או אז תהפוך מידת היכולת שלנו להשפיע עליהם, לקלושה ואולי גם לאפסית.

לעצה טובה זו, יש מקור איתן בהנהגה אנושית שהוטבעה על ידי בורא העולם. הנהגה שאדניה הושתתו גם בהלכה הידועה שהכהן הגדול הנבחר לשרת בקודש פנימה צריך להיות איש מורם מעם בעל תכונות סגוליות נדרשות ממנהיג ציבור - ובנוסף עליו להיות איש יפה תואר ויפה מראה משכמו ומעלה.

תשאלו מה הקשר בין משרת הכהן הגדול, המקודש והמוערך, לבין יופי ומראה חיצוני נאה?

התשובה לכך מצוטטת מתוך דבריו של ספר 'החינוך' (מצוה רע"ה) "שלא יעבוד כהן בעל מום בעבודת בית המקדש, שנאמר (ויקרא כא. יז) "איש מזרעך לדורותם אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב לחם א-להיו". כלומר לא יקרב לעבודה, כי כל עניני מאכל קרוי לחם בהרבה מקומות".

"משרשי המצוה, לפי שרוב פעולות בני אדם רצויות אל לב רואיהם לפי חשיבות עושיהן, כי בהיות האדם חשוב במראהו וטוב במעשיו ימצא חן ושכל טוב בכל אשר יעשה בעיני כל רואיו, ואם יהיה כהפך מזה פחות בצורתו ומשונה באיבריו, ואם ישר בדרכיו, לא יאותו פעולותיו כל כך אל לב רואיו. על כן באמת ראוי להיות השליח שהכפרה תלויה